

# การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ ประกอบการสอนภาษาไทย” สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Research and Development of Training Workshop Curriculum on  
“Creative Media Production used in Teaching Thai Language”  
for First-Year Undergraduate Students in Thai Language Program  
Humanities and Social Sciences Faculty, Muban Chombueng  
Rajabhat University

ปิยณัฐ สุนทรประเสริฐ\*

## บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ ประกอบการสอนภาษาไทย” 2) ทดลองใช้หลักสูตร 3) ประเมินผลการใช้หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรม แบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบ t

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วยเนื้อหา 7 หน่วยการเรียนรู้ ใช้ระยะเวลา 12 ชั่วโมง โดยผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม มีความเหมาะสมในทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.80–5.00 ส่วนผลการประเมินความสอดคล้อง โดยรวมพบว่าหลักสูตรการอบรมมีความสอดคล้องในทุกรายการ มีค่า IOC อยู่ในระดับ .80–1.00 2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ปรากฏผลดังนี้ 1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจ หลังการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ในทุกหน่วยการเรียนรู้โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 91.95 และได้คะแนนผ่านเกณฑ์ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.29-4.35 และระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.52 - 4.94 3. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรฝึกอบรมปรากฏผลดังนี้ 1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมากที่สุด

\* อาจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ค่าเฉลี่ย 4.54 2) ผลดำเนินการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้ารับการอบรม มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยรวมอยู่ในระดับ 4.30-4.59 ส่วนผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมเชิงมีความสอดคล้องกันในทุกรายการ โดยค่าเฉลี่ยความสอดคล้องอยู่ในระดับ .96-1.00

The study aimed to 1) develop training workshop curriculum on "Creative Media Production used in Teaching Thai Language" 2) to try out the curriculum 3) to evaluate the use of curriculum. The sample of this study consisted of 46 students who were first-year undergraduate students in Thai Language Program. The tools used were pretest and posttest and satisfaction on the curriculum. The statistics used to analyze the data were: mean, standard deviation and tryout results.

The finding demonstrated that 1. The result of curriculum development was consisted of 7 learning units which took 12 hours. All learning units were appropriate with the mean ranged from 4.80 - 5.00 and IOC of .80 - 1.00. 2. The tryout result showed that 1. the participants' knowledge was increased after the training workshop with the statistical significance level at .01. 2. the participants had the result of training evaluation, which evaluated from all learning units at 91.95% and scored a good level with the mean ranged from 4.29 - 4.35 and an excellent level with the mean ranged from 4.52 - 4.92. 3. The result of using curriculum evaluation revealed that 1) the participants' satisfaction was at highest level with the average of 4.54. 2) The result of curriculum appropriateness evaluated by participants was ranged from 4.30 - 4.59. In addition, the curriculum was consistent with all items at the level of 96 - 1.00.

## บทนำ

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ได้กำหนดภารกิจหลักไว้ ดังนี้ คือ มุ่งสร้างครูภาษาไทยที่มีใจใฝ่การเรียนรู้ ตระหนักในคุณค่าของภาษาไทย มีความมุ่งมั่นที่จะจัดการศึกษาด้านภาษาไทยที่มีคุณภาพ รวมไปถึงการมีความรู้ความสามารถในการวิจัยทางภาษาไทยและวิจัยทางการศึกษาที่นำไปสู่การเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถในการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีจิตสาธารณะมีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถครองตน ครอบครองคน และครองงานด้วยใจรักในวิชาชีพครู

สำหรับด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ได้มุ่งเน้นให้นักศึกษามีคุณลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ (Formal) รูปแบบกึ่งทางการ (Non-formal) และรูปแบบไม่เป็นทางการ (Informal) อย่างสร้างสรรค์

2. มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษปานกลาง และที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรม

3. มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในวิชาเอกที่สอนอย่างบูรณาการ

จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึง สื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 22) ไว้ดังนี้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐาน ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้ หลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ เทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับ พัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของ ผู้เรียน

จากปัญหาที่พบในการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย นักศึกษา ยังไม่สามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนได้อย่าง หลากหลาย โดยเฉพาะการผลิตสื่อสร้างสรรค์ในรูปแบบ ของสื่อสามมิติ ดังนั้นการพัฒนาทักษะการผลิต สื่อการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ นักศึกษามีประสบการณ์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนเชิง สร้างสรรค์ เน้นการพัฒนา ทักษะกระบวนการคิดได้ ด้วยตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้พัฒนา ผู้เรียนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อย่างสัมฤทธิ์ ผล รวมทั้งได้ส่งมอบประสบการณ์นำไปใช้ในวิชาชีพ ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

การฝึกอบรมจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วย พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้ การฝึกอบรมเป็นการถ่ายทอดความรู้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความชำนาญ ความสามารถ และทัศนคติในทางที่ถูกที่ควร เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงาน และภาระหน้าที่ต่าง ๆ ในปัจจุบัน และในอนาคตเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่ว่าการฝึกอบรมจะมีวัตถุประสงค์ก็คือ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถ ในการปฏิบัติงาน (กรมวิชาการ, 2538 :18) และ

สมคิด บางโม (2538 :12) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ของการฝึกอบรมไว้ว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการ เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล โดย มุ่งเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และ ทัศนคติ (Attitude) อันจะนำไปสู่การยกมาตรฐาน การทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน และองค์บรรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้นสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอม บึง ในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาบุคลิกภาพของครู ภาษาไทยในอนาคต จึงเล็งเห็นความสำคัญและความ จำเป็นในการจัดอบรมการผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบ การสอนภาษาไทย ให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ในชั้นปีที่ 1 เพื่อนำความรู้ไปใช้พัฒนาตนเอง รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานสอน ในโอกาสต่อไป เนื่องจากในปัจจุบันนักศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยดำเนินการศึกษาหลักการและทฤษฎีในการพัฒนา หลักสูตรการฝึกอบรม โดยพิจารณาเนื้อหา และกิจกรรม การอบรม ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการอบรม จากนั้นตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร และนำหลักสูตร ไปทดลองใช้ จากนั้นศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการนำ หลักสูตรไปใช้ เพื่อเป็นการประเมินคุณภาพของหลักสูตร การ โดยการจัดทำเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ "การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบ การสอนภาษาไทย" สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขา วิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการ "การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอน ภาษาไทย" สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

2. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย” สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

3. เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย” สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

### วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีกระบวนการและวิธีการวิจัย 3 ขั้นตอนดังนี้

**ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหลักสูตร** โดยการยกร่างและนำเสนอโครงร่างหลักสูตรดังกล่าวต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ ดังนี้

#### 1.1 วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ได้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

- เพื่อให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย” สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

1.3 เครื่องมือ ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร และแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.96 และค่าส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) เท่ากับ 0.09 ส่วนข้อมูลที่ได้จากการประเมินความสอดคล้อง ผลการประเมินมีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

**ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตร**  
โดยนำหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย” ไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของหลักสูตร ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ คือ เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย”

2.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 46 คน โดยเลือกมาแบบเฉพาะเจาะจง เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สมควรได้รับการพัฒนาในด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน เพื่อเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการเรียนรู้รวมทั้งจะได้ สังคมประสบการณ์ก่อนนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อย่างมั่นใจต่อไป

2.3 เครื่องมือ ได้แก่ 1) แบบทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรม 2) ใบงาน/แบบฝึกปฏิบัติ และชิ้นงาน โดยใช้แบบทดสอบปรนัยที่สร้างขึ้นและผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ (จำนวน 20 ข้อๆ ละ 1 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 20 คะแนน) นำไปใช้ประเมินก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม เพื่อต้องการทราบผลการพัฒนา ส่วนในระหว่างการฝึกอบรมใช้ใบงาน/แบบฝึกปฏิบัติและชิ้นงาน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) สถิติการทดสอบประเมินเปรียบเทียบผลการพัฒนา ก่อนและหลังพัฒนา ใช้ t-test แบบ Dependent

### ขั้นตอนที่ 3 การประเมินการใช้หลักสูตร

โดยประเมินผลจากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย” ดังนี้

3.1 วัตถุประสงค์ คือ เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ ประกอบการสอนภาษาไทย” หลังจากนำไปทดลองใช้

3.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 46 คน โดยเลือกมาแบบเฉพาะเจาะจง คือผู้เข้ารับการอบรมทุกคน

3.3 เครื่องมือ ได้แก่ 1) แบบประเมินความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย” 2) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ข้อมูลมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย โดยเทียบเกณฑ์ Midpoint ของบุญชม ศรีสะอาด (2553)

### ผลการวิจัย

1. ผลการทำหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย” สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ทำการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ว่าเหมาะสมหรือไม่ และประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตรในแต่ละองค์ประกอบ ว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด สรุปเนื้อหาการฝึกอบรม ดังนี้

1.1 โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 7 หน่วยการเรียนรู้ รวมระยะเวลา 12 ชั่วโมง 2 วัน

1.2 ขอบข่ายเนื้อหาสาระของหลักสูตร ผู้วิจัยประมวลจากการศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และการศึกษาหลักสูตรการฝึกอบรมการผลิตสื่อการเรียนการสอน แล้วนำมาสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย” ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหา รวมทั้งสิ้น 7 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

1.2.1 หน่วยที่ 1 แนวทางการผลิตสื่อการเรียนการสอน เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นที่จำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย ความสำคัญของสื่อการเรียนรู้อัตลักษณ์ของสื่อการเรียนการสอนที่ดี การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน องค์ประกอบของนวัตกรรมการเรียนการสอน ระบบการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน และกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน

1.2.2 หน่วยที่ 2 สื่อสร้างสรรค์กับการสอนภาษาไทย เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่จำเป็นเกี่ยวกับสื่อสร้างสรรค์ ลักษณะของสื่อสร้างสรรค์ แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ศึกษาตัวอย่างสื่อสร้างสรรค์ประเภทต่างๆ เช่น หนังสือหน้าเดียว หนังสือสี่หน้า หนังสือเล่ม หนังสือเล่มจิ๋ว หนังสือยึด และชิ้นงานสร้างสรรค์ชนิดต่างๆ ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย

1.2.3 หน่วยที่ 3 ชิ้นงานสร้างสรรค์ พับ ตัด สาน เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ประเภทงานพับกระดาษ การตัดกระดาษ งานสานกระดาษ โดยเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติจริงด้วยตนเอง และมีชิ้นงานสำเร็จตามที่กำหนด

1.2.4 หน่วยที่ 4 หลักการสร้างสื่อสามมิติ (POP-UP) เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้น เกี่ยวกับลักษณะของหนังสือสามมิติ (POP-UP) หลักในการสร้างชิ้นงานสามมิติ หนังสือสามมิติ ศึกษาตัวอย่างสื่อสามมิติชนิดต่าง ๆ เช่น นิทานกล่อง หนังสือวงกลม หนังสือคอนโด

1.2.5 หน่วยที่ 5 บัตรรอยพรสร้างสรรค เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติในการสร้างบัตรรอยพรสร้างสรรค เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย การทำบัตรรอยพรในโอกาสต่างๆ เช่น วันเกิด วันปีใหม่ วันแม่ วันพ่อ หรือประยุกต์ใช้ในการสร้างชิ้นงานในสาระการเรียนรู้การเขียน โดยเน้นการปฏิบัติจริง และมีผลงานสำเร็จตามที่กำหนด

1.2.6 หน่วยที่ 6 การสร้างสื่อหนังสือทำมือ เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติในการสร้างหนังสือทำมือประเภทต่างๆ ที่ได้ศึกษาตัวอย่างไปแล้ว เช่น หนังสือสามมิติ นิทานกล่อง หนังสือวงกลม หนังสือคอนโด โดยเน้นการปฏิบัติจริง และมีผลงานสำเร็จตามที่กำหนด

1.2.7 หน่วยที่ 7 สรุปผลและการนำเสนอผลงาน เป็นการมุ่งเน้นการสรุปความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบ การเรียนการสอนภาษาไทยและนำเสนอผลงานหรือชิ้นงานที่ได้จากการฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล โดยการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน และแสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความรู้สึที่ที่ได้รับ ตลอดจนแนวคิดในการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในอนาคต

1.3 สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม ฝ่ายดำเนินการต้องจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์/สื่อที่จำเป็นต้องการอบรมตามหลักสูตร เช่น คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก โปรเจ็คเตอร์ เอกสารความรู้ประกอบการอบรม วัสดุที่ใช้ในการผลิตสื่อ เช่น กระดาษ เอ 4 กระดาษการ์ดสี กรรไกร กาว สีไม้ และวัสดุสำนักงานที่จำเป็นอื่นๆ

หรือ ตามที่วิทยากรร้องขอ โดยจัดเตรียมให้พร้อมก่อนการฝึกอบรม

1.4 แนวการจัดกิจกรรม การจัดฝึกอบรมมีแนวทางการเรียนรู้หลากหลาย ได้แก่ เรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง การประชุมกลุ่มย่อย การระดมสมอง การเรียนรู้แบบบูรณาการ การอภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ การสาธิต การศึกษาตัวอย่าง กิจกรรมเกมภาษาไทย การตอบคำถามจากกิจกรรม ฝึกทักษะ การนำเสนอผลงาน และการติดตามประเมินผล โดยใช้แบบบันทึกการปฏิบัติงาน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินชิ้นงาน แบบบันทึกการนำเสนอผลงาน

1.5 รูปแบบการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมใช้รูปแบบของการประชุมเชิงปฏิบัติการ เน้นการฝึกปฏิบัติจริงทั้งงานกลุ่มและรายบุคคล มีการระดมสมอง การสาธิต และการศึกษาตัวอย่าง และฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีการสอดแทรกกิจกรรมกิจกรรมนันทนาการ การใช้เกมฝึกทักษะภาษาไทย รวมทั้งการสรุปผลการฝึกอบรมและนำเสนอผลงาน

1.6 การประเมินผล การประเมินผลเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้เข้าฝึกอบรม ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1.6.1 การประเมินก่อนการพัฒนา ใช้แบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม

1.6.2 การประเมินระหว่างพัฒนา ได้แก่ การประเมินผลงานการปฏิบัติ ชิ้นงานทั้งงานกลุ่มและรายบุคคล

1.6.3 การประเมินหลังการพัฒนา ใช้แบบทดสอบหลังการฝึกอบรม

1.7. เกณฑ์การประเมิน

1.7.1 ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมจะต้องมีเวลาเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด

1.7.2 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะตามเนื้อหาของหลักสูตร

1.7.3 มีผลงาน/ชิ้นงานสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

1.8. การประเมินผลหลักสูตร ประกอบด้วย

1.8.1 สังเกตพฤติกรรม และระยะเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม

1.8.2 ประเมินผลงานระหว่างปฏิบัติการกิจกรรม

1.8.3 ประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ "การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบ การสอนภาษาไทย" สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

2.1 ผลการทดสอบของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบปรนัยที่สร้างขึ้นและผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ (จำนวน 20 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 20 คะแนน) จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 46 คน

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนการพัฒนา มีผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 35.98 ผลการประเมินผู้เข้ารับการอบรมหลังการพัฒนา มีผลคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 88.04 และมีผลการพัฒนาที่คิดเป็นร้อยละ 52.06

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย คะแนนการประเมินความรู้ความเข้าใจทางด้านการผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

	คะแนนก่อนอบรม	คะแนนหลังอบรม	พัฒนา
คิดเป็นร้อยละ	35.98	88.04	52.06

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจทางด้านการผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย ก่อนทดลองใช้หลักสูตรและหลังทดลองใช้หลักสูตรแตกต่างกัน โดยผลการประเมินความรู้

หลังทดลองใช้หลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผลการประเมินความรู้ก่อนทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนการอบรม	46	7.20	2.437	23.422	.000**
หลังการอบรม	46	17.61	1.844		

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผลการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการฝึกอบรม จากใบงาน/แบบฝึกปฏิบัติ/ชิ้นงาน ของผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 46 คน

หน่วยที่	หน่วยที่ 1	หน่วยที่ 2	หน่วยที่ 3	หน่วยที่ 4	หน่วยที่ 5	หน่วยที่ 6	หน่วยที่ 7	รวม
คะแนนเต็ม แต่ละหน่วย	12คะแนน	12 คะแนน	12 คะแนน	12 คะแนน	12 คะแนน	12 คะแนน	12 คะแนน	
รวมคะแนน (46คน)	531	540	496	538	473	501	474	3553
ร้อยละ	96.20	97.83	89.86	97.46	85.69	90.76	85.87	91.95

จากตารางที่ 3 พบว่าคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในทุกหน่วยการเรียนรู้โดยรวมเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 91.95 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก

2.4 ผลการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการอบรม คิดเป็นระดับการประเมิน จากสูงไปหาต่ำ จากจำนวนผู้เข้ารับการอบรม 46 คน พบว่าโดยรวมผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คะแนนผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก คือ คะแนนอยู่ระหว่าง 76 - 83 คะแนน

หรือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.52 - 4.94 โดยผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดมี 1 คน คือ คะแนน 83 คะแนน หรือ ค่าเฉลี่ย 4.94 รองลงมาคือ ได้คะแนน 81 หรือค่าเฉลี่ย 4.82 จำนวน 4 คน และผู้ที่ได้คะแนนต่ำสุดมี 2 คน คือ ได้คะแนน 72 คะแนน หรือค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งอยู่ในระดับดี

3. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ "การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย" สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

### 3.1 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

ข้อ	ประเด็นการประเมินในแต่ละด้าน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
1	เนื้อหาหลักสูตร และเอกสารการอบรม	4.45	.57	มาก
2	วิทยากร	4.55	.55	มากที่สุด
3	กิจกรรมฝึกอบรม/เนื้อหาในหลักสูตร	4.60	.50	มากที่สุด
4	สถานที่ฝึกอบรม และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.48	.64	มาก
5	ผู้ประสานงานและเจ้าหน้าที่บริการ	4.63	.51	มากที่สุด
	<b>โดยรวม</b>	<b>4.54</b>	<b>.55</b>	<b>มากที่สุด</b>

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก

คือ ผู้ประสานงานและเจ้าหน้าที่บริการ (ค่าเฉลี่ย 4.63) รองลงมาคือ กิจกรรมฝึกอบรม/เนื้อหาในหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.60) ลำดับที่ 3 คือ วิทยากร (ค่าเฉลี่ย 4.55) และลำดับที่ 4 คือ สถานที่ฝึกอบรม และสิ่งอำนวยความสะดวก (ค่าเฉลี่ย 4.48) ส่วน

ลำดับสุดท้ายคือ เนื้อหาหลักสูตร และเอกสารการ  
อบรม (ค่าเฉลี่ย 4.45)

3.2 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจต่อ  
การฝึกอบรม จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ผู้ตอบ  
แบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม  
เชิงปฏิบัติการผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอน  
ภาษาไทย โดยสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้ เนื้อหาหลักสูตร  
และเอกสารการอบรม ค่าเฉลี่ย 4.45 อยู่ในระดับ  
มาก คิดเป็นร้อยละ 89.03 วิทยากร ค่าเฉลี่ย 4.55  
อยู่ในระดับ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.91 กิจกรรม  
ฝึกอบรม/เนื้อหาในหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับ  
มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.00 สถานที่ฝึกอบรม  
และสิ่งอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ย 4.48 อยู่ในระดับ  
มาก คิดเป็นร้อยละ 89.60 และผู้ประสานงานและ  
เจ้าหน้าที่บริการ ค่าเฉลี่ย 4.63 อยู่ในระดับ มากที่สุด  
คิดเป็นร้อยละ 92.60 และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมในทุก  
ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54)

3.3 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม จาก  
การตอบแบบสอบถาม ได้รับข้อมูลตอบกลับ จำนวน  
46 ฉบับพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อ  
ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ  
ผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย โดย  
สรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้ สภาพปัญหาและความจำเป็น  
ค่าเฉลี่ย 4.41 อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 88.20 หลักการ  
ของหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด  
ร้อยละ 90.80 จุดประสงค์/จุดมุ่งหมายของหลักสูตร  
ค่าเฉลี่ย 4.55 อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 91.00  
เป้าหมายของหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.59 อยู่ในระดับ  
มากที่สุด ร้อยละ 91.80 ระยะเวลา ค่าเฉลี่ย 4.30  
อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 86.00 โครงสร้างของข้อบ  
เนื้อหา ค่าเฉลี่ย 4.57 อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ  
91.40 กระบวนการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ย 4.55 อยู่ใน  
ระดับมากที่สุด ร้อยละ 91.00 สื่อการอบรม ค่าเฉลี่ย  
4.58 อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 91.60 และการ  
ประเมินผลหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.53 อยู่ในระดับมาก  
ที่สุด ร้อยละ 90.60

3.4 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม  
เชิงปฏิบัติการด้านความสอดคล้องของหลักสูตร พบ  
ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรฝึก  
อบรมเชิงปฏิบัติการผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการ  
สอนภาษาไทย มีความสอดคล้องกัน โดยค่าเฉลี่ย  
ความสอดคล้องอยู่ในระดับ .96-1.00 คิดเป็นร้อยละ  
96.30-100 จึงสรุปได้ว่าหลักสูตรมีความสอดคล้อง  
ตามประเด็นที่กำหนดในทุกข้อมู

### สรุปผลการวิจัย

1. ผลการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเชิง  
ปฏิบัติการ "การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอน  
ภาษาไทย" สำหรับนักศึกษาระดับปีที่ 1 สาขาวิชาภาษา  
ไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย  
ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ "การผลิต  
สื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย"  
ประกอบด้วย 7 หน่วยการเรียนรู้ รวมระยะเวลา 12  
ชั่วโมง หรือประมาณ 2 วัน มีคู่มือการใช้หลักสูตรฝึก  
อบรมปฏิบัติการที่มีแนวทางการนำไปพัฒนาผู้เข้ารับ  
การอบรมอย่างชัดเจน โดยเน้นการปฏิบัติได้จริง มี  
กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ เรียนรู้ด้วย  
ตนเอง การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การประชุม  
กลุ่มย่อย การระดมสมอง การเรียนรู้แบบบูรณาการ  
การอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ การสาธิต การศึกษา  
ตัวอย่าง กิจกรรมเกมภาษาไทย การตอบคำถามจาก  
กิจกรรมฝึกทักษะ การนำเสนอผลงาน และการติดตาม  
ประเมินผล มีการประเมินก่อนและหลังเข้ารับการฝึก  
อบรม ระหว่างการฝึกอบรม มีเกณฑ์การประเมินที่  
ชัดเจน และหลักสูตรการฝึกอบรมได้ผ่านการประเมิน  
ตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ  
โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร  
การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยรวมพบว่าหลักสูตรการ  
อบรมมีความเหมาะสมในทุกข้อมูผลเฉลี่ยอยู่ใน  
ระหว่าง 4.80-5.00 - และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ

4.96 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.09 ส่วนผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยรวมพบว่าหลักสูตรการ อบรมมีความสอดคล้องในทุกรายการ มีค่า IOC อยู่ใน ระดับ .80 – 1.00

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอน ภาษาไทย” สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชา ภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

2.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความ รู้ความเข้าใจด้านการผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการ สอนภาษาไทย ก่อนทดลองใช้หลักสูตรและหลังทดลอง ใช้หลักสูตรแตกต่างกัน โดยผลการประเมินความรู้อ หลังทดลองใช้หลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผลการ ประเมินความรู้ก่อนทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลการ ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการ ในทุกหน่วยการเรียนรู้โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 91.95 และได้คะแนนผ่านเกณฑ์ในระดับดีถึงดี มาก โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.29 - 4.94

3. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรฝึ กอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบ การสอนภาษาไทย” สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขา วิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

3.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึง พอใจต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อ สร้างสรรค์ประกอบการสอนภาษาไทย” เมื่อจำแนก เป็นรายด้านพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึง พอใจต่อหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดค่า เฉลี่ย 4.45 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่ามีความเฉลี่ย โดยรวมในทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.54

3.2 ผลดำเนินการประเมินหลักสูตร ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจากผู้เข้ารับการอบรม จาก การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ผู้เข้ารับ การอบรมมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของ หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโดยรวมอยู่ในระดับ 4.30-4.59 ส่วนผลจากการประเมินความสอดคล้อง ของหลักสูตร ผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นโดย รวมว่าหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการมีความ สอดคล้องกันในทุกรายการ โดยค่าเฉลี่ยความ สอดคล้องอยู่ในระดับ 0.96 -1.00

### อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการ สอนภาษาไทย” สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชา ภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มีข้อค้นพบที่ ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการ “การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการ สอนภาษาไทย” สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชา ภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรฝึ กอบรมเชิงปฏิบัติการ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้เสนอแนะเกี่ยวกับแนวทาง วิธีการ และวิธีดำเนินการ อบรม ได้ให้คำแนะนำว่า รูปแบบหลักสูตรควรมี ความหลากหลายวิธี โดยทำการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และควรเน้นให้ ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติจริง สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546 : 24) ที่กล่าวว่า วิธีการฝึกอบรมที่เน้นผู้เข้ารับการฝึ กอบรมเป็นศูนย์กลางโดยเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึ กอบรมเป็นผู้กระทำ ผู้ให้การฝึกอบรมเป็นผู้มีบทบาทสนับสนุน

และช่วยเหลือเท่านั้น และสอดคล้องกับ อภิชาติ ประทุมพันธ์ (2556 : สัมภาษณ์) ครูต้นแบบในวิชา ศิลปะได้ให้ความเห็นว่ากรอบการผลิตสื่อการเรียน การสอน ผู้เข้ารับการอบรมควรต้องได้รับการฝึกทักษะ ในด้านศิลปะพื้นฐานจากการปฏิบัติจริงด้วยตนเองเสีย ก่อน ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีในด้านความพร้อมและความ มั่นใจของผู้เข้ารับการอบรมในการสร้างสรรค์ผลงาน

ส่วนในด้านเนื้อหาและกิจกรรมจัดให้มีการ เรียนรู้ในลักษณะภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยให้ ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้หลักการที่ถูกต้องก่อน แล้วจึงให้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทั้งงานเดี่ยวและ งานกลุ่ม ตรงกับแนว ความคิดในการจัดเรียนรู้ที่ สมบูรณ์จะต้องมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึง จะเกิดการเรียนรู้ได้จริง อันเป็นลักษณะของการเรียนรู้ ในผู้ใหญ่ (Barrows 1985 : 17) ดังนั้นลักษณะของ หลักสูตรจึงเป็นเชิงปฏิบัติการ ใช้หลักการเรียนรู้จาก ประสบการณ์ (Experiential Learning) กิจกรรมการ เรียนรู้เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีส่วนร่วมในกิจกรรม (Participant) เพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิด ความสนใจที่จะเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับยูวดี ภาษา (2536 : 176) ที่เสนอว่า ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติจริงใน เรื่องที่เรียน ผู้ถ่ายทอดอาจแบ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นกลุ่มย่อยและอำนวยความสะดวกในกิจกรรมเรียนรู้ ด้วย

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการ "การผลิตสื่อสร้างสรรค์ประกอบการสอน ภาษาไทย" สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

2.1 ผลการทดสอบก่อนและหลังการ ฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความ เข้าใจหลังการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนอยู่ในระดับดีทุก คน อาจเนื่องมาจากเนื้อหาสาระหรือกิจกรรมของ

หลักสูตรนี้พัฒนาขึ้นเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิด การเรียนรู้เฉพาะทาง เฉพาะด้านตามจุดมุ่งหมายที่ กำหนดไว้แล้วอย่างจำเพาะเจาะจง จึงทำให้โอกาสที่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะบรรลุตามจุดมุ่งหมายจึงเป็น ไปได้สูง (Beach 1980 : 17) สอดคล้องกับงานวิจัย ของวิชาญ พันธุ์ประเสริฐ (2551 : 144) ที่ได้ วิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูวิทยาศาสตร์ เพื่อออกแบบบทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับภูมิปัญญา ท้องถิ่นความรู้ความคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และการออกแบบบทปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ โดย ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจหลังเข้า รับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ผู้เข้าฝึกอบรมยังเห็นว่าเนื้อหาของหลักสูตรมีความ สำคัญต่อตนเอง จึงเกิดความรู้สึกว่าการฝึกอบรมครั้ง นี้ให้ประโยชน์และมีความเป็นตัวของตัวเอง จึงเข้า ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมด้วยความสนใจ จนเกิดการ เรียนรู้ได้เป็นอย่างดีในที่สุด

2.3 การประเมินผลการดำเนิน กิจกรรมระหว่างฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คะแนนในระดับ มากถึงมากที่สุด คือ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 72 - 83 คะแนน จากคะแนนเต็ม 84 คะแนน เมื่อนำมาแปลง เปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ พบว่า มีค่า เฉลี่ยระหว่าง 4.52 - 4.94 โดยก่อนการประเมิน ผู้บริหารจัดการหลักสูตร ได้ประชุมหารือเกี่ยวกับเกณฑ์ ประเมินให้คะแนนในแต่ละกิจกรรม ร่วมกับคณะ วิทยากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tillema (2003 : 359) ที่ทำการวิจัย Auditing Assessment Practice in Organization : Establishing Quality Criteria for Appraising Competencies ได้เสนอว่าในการพัฒนา และติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร การตรวจสอบสมรรถนะต้องกระทำอย่างละเอียด และระมัดระวังในการใช้เครื่องมือการประเมิน และ Johnson (2003 : 24-33) ที่วิจัยเรื่อง Performance

Evaluation of Special Education Administrators : Considerations and Recommendations ได้เสนอว่ากระบวนการประเมินต้องคำนึงถึงความตรงกับงานที่รับผิดชอบ ผลการประเมินมีความเชื่อถือได้ การประเมินมีความสำคัญต่อผู้บริหารและผู้ประเมิน การใช้ประโยชน์นำไปสู่การสร้างเสริมคุณภาพงาน หรือชี้้นำการเปลี่ยนแปลงและการประเมินนั้นมีความเป็นไปได้

3. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ "การผลิตสื่อสร้างสรรค์" ประกอบการสอนภาษาไทย สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย

ผลการประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมทั้งในด้านความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ และผลการประเมินหลักสูตรการอบรม อยู่ในเกณฑ์ดีมาก หลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมากที่สุด และในด้านผลการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อหลักสูตรที่ดำเนินการ พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าหลักสูตรนี้มีลักษณะที่แตกต่างไปจากการอบรมที่เคยจัดขึ้นเนื่องจากเป็นหลักสูตรที่มีกิจกรรมหลากหลาย มีความต่อเนื่อง และวิทยากรมีความสามารถ กิจกรรมที่ได้ฝึกปฏิบัติผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ประยุกต์ใช้ในการเรียน หรือปฏิบัติการสอนได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เข้าฝึกอบรมได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่ม มีกิจกรรมที่สัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง โดยผู้เข้าฝึกอบรมได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะประเด็นการฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ผลการประเมินจึงออกมาในระดับดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของมนสิข สิริพิสมบุญธรม (2546 : 114-115) ที่ศึกษา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้เข้ารับ

การฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับดีมากเช่นกัน และสอดคล้องกับชัยรัตน์ หลายวัชรกุล (2547 : 60- 61) ซึ่งทำวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าผู้เข้าร่วมอบรมทุกคนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรมากที่สุด

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1. จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ "การผลิตสื่อสร้างสรรค์" ประกอบการสอนภาษาไทย" นี้เป็นหลักสูตรที่ใช้ได้ผลกับนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 1 และสามารถปรับใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยในระดับชั้นอื่น ๆ ได้อีกด้วย รวมทั้งสามารถนำไปปรับใช้ในการอบรม การผลิตสื่อการเรียนการสอนทั่ว ๆ ไปได้อย่างกว้างขวาง แต่ควรปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและกลุ่มของผู้เข้ารับการอบรมจะทำให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

2. ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ผู้เกี่ยวข้องควรต้องศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรและทำความเข้าใจให้ชัดเจนในทุกด้าน เช่น หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตร สื่อประกอบการอบรม การประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และสามารถดำเนินการพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3. เนื่องจากหลักสูตรมีระยะเวลา 2 วัน หากมีความจำเป็นในเรื่องของระยะเวลา สามารถเว้นระยะเป็น ครั้งละ 1 วันได้ แต่ควรมีเวลาห่างกันไม่เกิน 1 สัปดาห์ เพราะหลักสูตรได้แบ่งหน่วยการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน และอาจเป็นผลดีสำหรับผู้ที่ยังไม่มีความรู้พื้นฐานในการผลิตสื่อ สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปฝึกฝนได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

4. ควรใช้วิทยากรที่มีความสามารถและมีความชำนาญในการผลิตสื่อ รวมทั้งต้องมีความรู้ความเข้าใจในวิชาภาษาไทยและมีความรู้พื้นฐานทางด้านศิลปะด้วย เพื่อทำหน้าที่ได้ทั้งกระบวนการและสามารถบูรณาการศิลปะนำมาใช้ในวิชาภาษาไทยได้อย่างมีคุณภาพ เนื่องจากวิทยากรจะต้องเข้าใจในภาพรวมและสามารถให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติประสบการณ์สอนนักเรียนในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นวิทยากรที่มีความชำนาญจะมีส่วนเพิ่มประสิทธิภาพของหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น

5. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเอกสารประกอบการอบรมเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะหลักสูตรการฝึกอบรมเน้นการปฏิบัติจริงที่จำเป็นต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ จึงควรต้องมีลักษณะ ขนาด คุณภาพ และจำนวนเพียงพอตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ และพร้อมเสมอเมื่อวิทยากรเรียกใช้

6. ผู้ดำเนินการพัฒนา และวิทยากรหลักควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ และมีทักษะในการพัฒนาในหลักสูตร มีคุณสมบัติเป็นนักจัดการที่ดี รวมทั้งมีเวลาสำหรับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อสามารถให้ความรู้ ถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำและคำปรึกษา และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้ารับการอบรม ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติจริง ให้เป็นไปตามกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพ

7. ควรเตรียมความพร้อมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนเข้ารับการอบรม เพื่อให้ทราบแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการจัดกิจกรรม กระบวนการกลุ่ม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษาเอกสารประกอบ การทบทวนความรู้ทางด้านศิลปะพื้นฐาน ซึ่งการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอบรมเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมีส่วนร่วม

ในการดำเนินกิจกรรมได้อย่างสบายใจและมีความสุขในการอบรม

#### ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรในระยะยาว และหลังจากที่ผู้เข้ารับการอบรมได้นำความรู้ความเข้าใจหลังการอบรมไปใช้ เพื่อศึกษาถึงการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย ของผู้เข้ารับการอบรม

2. ควรศึกษาและพัฒนาหลักสูตร โดยการนำแนวคิดและเทคนิคการจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติในรูปแบบอื่น ๆ มาใช้ เพื่อค้นหารูปแบบของการอบรมที่เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ

3. ควรพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับเรื่องการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการผลิตสื่อการสอนไปพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติการสอนในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

#### กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จีรพรรณ นิลทองคำ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการเสนอโครงการขอทุนอุดหนุนงานวิจัย จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์พดล วิจารณ์มงคล ดร.โกสิน ไซติเวชศิลป์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระวีวรรณ อินทร์แหยม อาจารย์ประทีน พำขุนทด และอาจารย์ศรีอัมพร ประทุมพันธ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของหลักสูตร และได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุนันทา สุนทรประเสริฐ ที่ได้กรุณาเป็นวิทยากรในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเองอย่างมีความสุข บังเกิดผลสำเร็จอย่างสูงสุด และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพบุลย์วรรณ จิตพัฒนกุล ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินงานด้วยดีมาโดยตลอด

ทำนุขอขอบคุณคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่ให้งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยนี้

### เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). **การประเมินการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว, ชัยรัตน์ หลายวัชรกุล. (2547). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มนสิข ลิทธิสมบุญ. (2546). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยูวดี ภาษา. (2536). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนแบบที่ใช้ปัญหาเป็นหลักสำหรับอาจารย์พยาบาล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิชาญ พันธุ์ประเสริฐ. (2551). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมคิด บางโม. (2544). **เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). **คู่มือการขอกำหนดตำแหน่ง**. กรุงเทพมหานคร : ฉลองรัตน์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

อภิชาติ ประทุมรัตน์. (2556). **ครุต้นแบบศิลปะ**. สัมภาษณ์. กรกฎาคม, 10.

Barrows. H.S. (1980). **How to Design a Problem-based Curriculum for the Preclinical Years**. Newyork: S.springer publishing Company.

Beach, D.S. (1980). **Personal : The Management of People at Work**. 3<sup>rd</sup> ed. New York: Macmillan Publish.

Johnson, L.R. (2003) . "Performance Evaluation of Special Education Administrators: Considerations and Recommendations," **NASPP Bulletin**. 82(9) : 24-32 ; July.

Tillema, H. (2003). **Auditing Assessment Practice in Organization : Establishing Quality Criteria for Appraising Competencies**, **International Journal of Human Resources Development and Management**. Geneva.